

Den Haag

ADVIEZEN – Welstands- en Monumentencommissie 1

Gemeente Den Haag, 9 augustus 2023

Locatie:

Spui C01.09

Aanwezig:

Franz Ziegler	Plv. voorzitter
Alexander Pols	Lid
Joris Molenaar	Lid
Philomene van der Vliet	Lid
Wijnand Galema	Lid

Secretaris:

Sander van der Ven

A. HAMERSTUKKEN

De commissie is akkoord gegaan met de adviezen uit de ter plekke voorgelegde hamerstukkenlijst(en):

Hamerstukkenlijst A voor vaststelling op 9 augustus 2023

B. INGEKOMEN BOUWPLANNEN

De commissie heeft over onderstaande plannen geadviseerd. De adviezen zijn ter plekke vastgesteld.

1 Boslaan 12

Wcie 20230809/202221264

Bouwen/Cultuurhistorie: het bouwen van een kantoor, werkplaats, opslag, horeca en informatiecentrum ter plaatse van het te slopen werkschuur Boslaan 12, het plaatsen van een hekwerk, het inrichten van het terrein, het plaatsen van een keermuur, het kappen en herbeplanten van 7 bomen en het aanleggen van een fiets/voetgangersbrug.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota en beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

De commissie is enthousiast over dit ontwerp als stap in of onderdeel van de aanpak van de Koekamp en het Haagse Bos en als poort naar de Hollandse Duinen. In hoofdopzet sluit het landschappelijke ontwerp aan bij de (paden)structuur en de beplanting van de directe omgeving, zonder die omgeving – deels historisch, deels recent gerealiseerd geïnspireerd door de historie – te kopiëren.

De locatie is een uitzondering in het vrijwel onbebouwde park- en boslandschap. Als werf van Staatsbosbeheer is het een geïsoleerd en afgesloten terrein. Deels behoudt het terrein een ondersteunende functie. De werkschuur ten behoeve van het onderhoud van het landschap wordt uitgebreid met een tweede schuur, vormgegeven als de bestaande werkschuur. De architectonische uitwerking van de nieuwe schuur ontbreekt nog.

Het andere deel van het terrein krijgt een publieke functie, waarvoor de landschappelijke inrichting wordt aangepast, de relatie met de hertenkamp opnieuw gedefinieerd en de bebouwing gewijzigd wordt. Het uitgangspunt van een sterke samenhang van landschap en bebouwing onderschrijft de commissie. De bestaande boswachterswoning – die aan betekenis zou kunnen winnen door een kleurstelling die beter past bij de chaletstijl – blijft behouden en de bebouwing daarnaast kan gezien worden als erfbebouwing. Als zodanig een voortzetting van de huidige situatie. Binnen deze opzet past het toevoegen van drie gebouwen. Deze gebouwen bevinden zich onder één dak, maar dit dak is samengesteld, heeft drie richtingen en is open in het midden. Dit maakt de drie gebouwen afzonderlijk herkenbaar. Wat niet past binnen deze opzet is de vlonder die de gebouwen verbindt. Deze vlonder is en oogt als één element. Dit element maakt de drie gebouwen tot één object dat zich isoleert van of verheft boven het landschap, in plaats van drie gebouwen

die in het landschap staan. Hierdoor worden de samenhang van bebouwing en landschap verbroken, wordt de historische ensemblewerking met de boswachterswoning verstoord en is sprake van een in deze context historisch atypische landing van de bebouwing.

De vormgeving van de gebouwen en het dak is hoogwaardig: het schuurkarakter, de eenduidige en consequent toegepaste detaillering en de uitvoering in Nederlands hout. Deze aspecten maken dat de drie gebouwen zich vanzelfsprekend voegen in de omgeving, als onderdeel van de werf. De detaillering van de rand van de opening in het midden van het dak vraagt nog aandacht. Het dakranddetail zoals nu getekend is niet maakbaar en doet de hoogwaardige architectuur geen recht. Daarnaast vraagt de commissie aandacht voor de precieze uitwerking van de dichte geveldelen, van de houten latten en de achtergrond. Een te grafisch beeld moet voorkomen worden. De commissie ziet de toe te passen materialen en afwerkingen graag bemonsterd.

2 Kazernestraat 38, 38A en 38B

Wcie 20230809/202319395

Bouwen/Cultuurhistorie (beginselaanvraag): het veranderen van de woning met kantoor en sociëteit Kazernestraat 38, 38A en 38B (Sociëteit de Vereeniging) tot 10 kantoorunits en sociëteit.

Akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota en beoordeeld in het kader van de dubbelbestemming 'Waarde-Cultuurhistorie'.

De commissie constateert dat de wijziging ten opzichte van het eerder geaccordeerde beginselplan voor dit complex – deels beschermd monument, deels niet – de nieuwe functie is. Op de eerder geaccordeerde aanpassing van de gevel en kap heeft deze nieuwe functie geen invloed. Het gevel- en kapontwerp blijft gelijk.

NB De plattegrond van de tweede verdieping is getekend met gevels met vensters, in plaats van rondom dakschilden met dakkapellen.

3 Kazernestraat 38, 38A en 38B

Wcie 20230809/202319395

Monument (beginselaanvraag): het veranderen van de woning met kantoor en sociëteit Kazernestraat 38, 38A en 38B (Sociëteit de Vereeniging) tot 10 kantoorunits en sociëteit.

Akkoord

De commissie constateert dat de wijziging ten opzichte van het eerder geaccordeerde beginselplan voor dit complex – deels beschermd monument, deels niet – de nieuwe functie is. Op het monumentale deel heeft deze functiewijziging geen invloed. Zij beperkt zich tot het niet beschermde deel.

4 Loevesteinlaan 41

Wcie 20230809/202320327

Bouwen (beginselaanvraag): het bouwen van 135 studenten-studio's boven een stedelijke plint met gemeenschappelijke voorzieningen ter plaatse van het te slopen kinderdagverblijf Loevesteinlaan 41.

Niet akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota.

Het bestaande gebouw op deze locatie heeft een paviljoenachtig karakter. Aan de Loevesteinlaan is het gebouw een uitzondering en deze uitzondering maakt de locatie een logische om te verdichten. Tegelijkertijd doet de locatie mee in het blok Loevesteinlaan/Kuinrestraat/Maartensdijklaan/Markelostraat, waarin zich vijf portiekblokken in een groene setting bevinden. De nieuwbouw kan een uitzondering in de Loevesteinlaan zijn én moet gerelateerd zijn aan het blok. Voor beide aspecten zijn de architectuur en de landschappelijke inbedding bepalend voor een goede inpassing.

De commissie pleit voor een toren die alzijdig landt. De nu getekende aanbouw voor 11 parkeerplaatsen is een oneigenlijke toevoeging, een inefficiënte oplossing en belemmert een goede inpassing in het blok.

Een alzijdige landing vraagt een alzijdige plint. In deze plint moeten functies, architectuur en landing een vanzelfsprekend geheel worden. Omdat de plint een gebouwgebonden collectieve functie krijgt, is een plint als levendig basement voor de verdiepingen voor de hand liggend. Niet een plint met een eigen afwijkende vormgeving. De entree kan en moet een herkenbare verbijzondering zijn.

De architectuur in de omgeving is goed geanalyseerd, maar de commissie ziet van de conclusies van deze analyse weinig terug het ontwerp. Op de grote schaal passen de vrijwel blinde kopgevels niet. Het zichtbaar maken van de trappenhuisen en die vormgeven als verticale elementen zal helpen. Op de kleine schaal past bijvoorbeeld de onregelmatigheid van de gevelopeningen niet in Den Haag Zuidwest. Evenmin als de grid-gevel met vlakvullingen en vensters in die vlakken. Gevelopeningen horen geklemd te worden in het grid. De plastic van buitenruimtes wordt gemist, waarvoor franse balkons een welkome oplossing zijn.

Vooruitlopend op de architectonische uitwerking merkt de commissie op dat een prefab gevel een slimme positionering van de naden tussen de elementen, bijvoorbeeld een verspringing in de plastic van de gevel.

De commissie adviseert de mogelijkheden voor een collectieve buitenruimte op het dak van de toren in plaats van op het dek boven de parkeerplaatsen te onderzoeken.

5 Oude Haagweg ong. t.o. Walnootstraat 1

Wcie 20230809/202318181

Bouwen: het bouwen van een woning Oude Haagweg ongenummerd tegenover Walnootstraat 1.

Niet akkoord

Het bouwplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie ziet een sterkzijdige villa met een duidelijk eigen vormgeving – wat past bij de vrije situering in de groenstrook – maar ook een link met de Nieuwe Haagse School architectuur aan de overzijde van de Walnootstraat. De commissie waardeert de zorgvuldige inpassing in het bestaande groen en de mee-ontworpen erfscheidingen, waardoor een integraal invulling van de kavel ontstaat.

De gekozen materialen passen bij het ontwerp en passen in de omgeving. In de detaillering ziet de commissie echter inconsequenties. Het ontwerp vraagt en verdient een eenduidige, hoogwaardige uitwerking.

Zo past een aluminium gevelbeëindiging (een daktrim) niet bij de betonbanden die elders in de gevel worden toegepast. Ook de dakrand zou een betonrand moeten zijn.

Geveldraggers boven de erkervensters zijn in beginsel mogelijk, maar vragen een precieze inpassing. Zijn zij onderdeel van de kozijnen of van het metselwerk? En hoe is de aansluiting van de geveldraggers op de uit twee delen bestaande luifel boven de voordeur. De kleur “antraciet” moet scherp gekozen en gespecificeerd worden binnen het materialen- en kleurenpalet. En de commissie vraagt bemonstering van dit palet.

6 Veenweg ong. (kavel 1 t/m 3)

Wcie 20230809/202214035

Bouwen (beginselaanvraag): het bouwen van 3 vrijstaande woningen Veenweg ongenummerd (voorheen Veenweg 112) (kavel 1 tot en met 3).

Akkoord

Het beginselplan is getoetst aan de Welstandsnota.

De commissie adviseert in beginsel positief over de positionering van de drie woningen en de hiërarchie in de vormgeving. Het huis aan de Veenweg is het hoofdhuis, in de twee huizen daarachter is erfbebouwing te herkennen. Deze twee woningen hebben dezelfde sterke hoofdvorm als van een schuur, maar verschillen subtiel voor wat betreft het gevelontwerp.

Voor de uitwerking naar bouwplan ziet de commissie nog belangrijke aandachtspunten voor het architectonische ontwerp van de twee typen huizen.

De sterke hoofdvorm van de twee woningen achterop de kavel verdraagt geen dakkapellen. Elementen als dakvensters en zonnepanelen zouden zoveel mogelijk geïntegreerd moeten worden opgelost. De kopgevels van de huizen zijn nu te gearticuleerd, te weinig één vlak. Zij bepalen het beeld, terwijl de hoofvorm beeldbepalend zou moeten zijn.

Het hoofdhuis bepaalt de inpassing van het geheel in het lint van de Veenweg. Het gevelontwerp en de uitwerking van deze woning moeten daarom aansluiten bij de kwaliteit van de (historische) lintbebouwing. Dat lukt nog niet. Onder meer de open/dicht verhouding van de gevels, de invulling van de gevelopeningen en de dakrand/goot passen niet bij de typologie. Een duidelijke hiërarchie tussen de (hogere) begane grond en de verdieping is daarin belangrijk. Alle architectonische middelen moeten consequent gekozen en ingezet worden. Daarnaast vraagt de commissie latere toevoegingen aan de kap, bijvoorbeeld dakkapellen, nu al mee te ontwerpen.

De commissie benadrukt de noodzaak van een goede landschappelijke inpassing van de 3 woningen. Het concept van een hoofdhuis en erfbebouwing vraagt zachte, groene scheidingen en een collectieve aanpak van de ontsluiting en de parkeeroplossing. De parkeeroplossing van het hoofdhuis – die op de situatietekening anders is dan in de impressie – is te aanwezig, wat de zijgevel tot een tweede voorgevel maakt. Dit past niet bij de typologie van het hoofdhuis. Naast de scheidingen binnen de kavel, zouden ook de randen naar de omgeving contextueel, dat wil zeggen eigen aan de Veenweg, moeten worden opgelost. De verzachting van de waterrand is een goede aanzet.

Franz Ziegler

Plv. voorzitter Welstands- en Monumentencommissie